

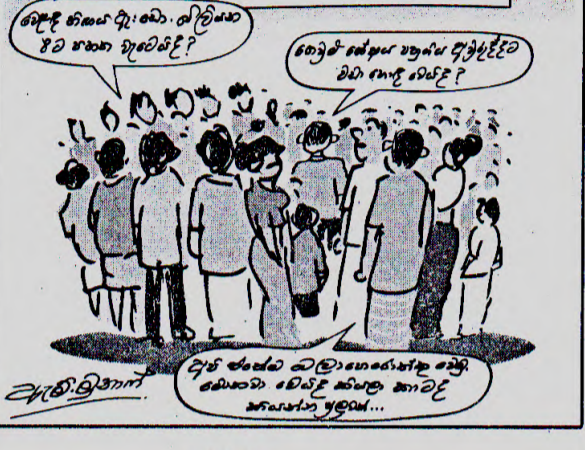
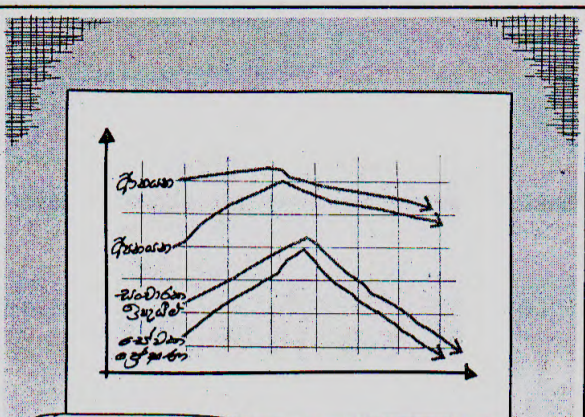
අවදානම් සහගත විදේශ මූල්‍ය අංශය

ඉඳු 05
ලංකාදීප
16.07.2019

මේ වසර අතදී විදේශ සංචිත ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 8.7ක් වනු ඇති බවත් විදේශ ණය ගෙවීමට හැකිවනු ඇති බවටත් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහතිකයක් දුන් අතර විදේශ මූල්‍ය අංශය ඇත්තේ අවදානම් සහගත තත්වයකය.

අනෙක් අතට මේ වසරේ පළමු කාර්තුවේදී වෙළෙඳ හිඟය අඩු වූ අතර මේ වසරේ ඉදිරි මාසවලදීද එසේ සිදු වුවහොත් සහ වසරේ ඉදිරි කාලයේදී වෙළෙඳ හිඟය ශීඝ්‍රයෙන් අඩුවුවහොත් එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ගෙවුම් ශේෂයේ අතිරික්තයක් නිර්මාණය වනු ඇති අතර එම නිසා විදේශ මූල්‍ය අංශය ශක්තිමත් වනු ඇත.

ආනයන
මේ වසරේ ගෙවීම් මාසවලදී ආනයන අඩු වූ අතර වසරේ ඉදිරි කාලයේදීද එම ප්‍රවණතාව පවත්වාගෙන යාම ඉතාම වැදගත් වේ. විදේශ මූල්‍ය අංශය ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 8.5 ක් 8 ක් අතර අගයක් දක්වා අඩු කරගත හැකිවනු ඇත. ඒ අනුව එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ගෙවුම් ශේෂය ශක්තිමත් කරගනිමින් සැලකිය යුතු අතිරික්තයක් ප්‍රශාසනාත්මකව සැලකිය හැකිය. රටේ පවතින අනාරක්ෂිත තත්වයක් ඉදිරිපත්වන සාධක නිසා විදේශ මූල්‍ය අංශය විදේශ විනිමය ආදායම් වන සංචාරක කර්මාන්තයෙන් ඉැවෙන ආදායම්, විදේශ ආයෝජන සහ සේවක ප්‍රේෂණ අඩුවීම හැකි නිසා ආනයන වියදම් අඩු කරගනිමින්, වෙළෙඳ ශේෂය අඩු කරගනිමින් අතිශය වැදගත් වේ.

විදේශ මූල්‍ය අංශයේ අවදානම්

අධිවිදාල විදේශ ණය සහ ගෙවීම් ගිණුමේ විදේශ ණය ප්‍රමාණය නිසා රටේ විදේශ මූල්‍ය අංශය ඇත්තේ අවදානම් සහගත තත්වයකය. මේ වසර අවසන් වන විට රටේ විදේශ ණය ප්‍රමාණය ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 55ක් දක්වා ඉහළ යනු ඇත. නොගෙවූ විදේශ ණය ප්‍රමාණය මේ වසර අවසානයේදී ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 3ක මට්ටමට පත්වීමට හැකි වන අතර අධිවිදාල විදේශ ණය ප්‍රමාණය එසේ ඉහළ යනු ඇත.

ගෙවුම් ශේෂ අතිරික්තය
පවතින අති විශාල වෙළෙඳ හිඟයක් නිසා විදේශ මුදල් ගෙවුම් ශේෂ අතිරික්තය ඉතා අඩු අගයක් ගනිය. මෙම අඩු ගෙවුම් ශේෂ අතිරික්තය විදේශ සංචිත ඉහළ දැමීමට ප්‍රමාණවත් නොවේ. මේ වසරේදී ඉතා අඩු වෙළෙඳ හිඟයක් වාර්තා කිරීමට හැකි වුවහොත් ඉහළ ගෙවුම් ශේෂ අතිරික්තයක් ලබාගත හැකිය.

එසේ කළ හැකි වනම් ඉමේදියට වනුයේ පසුගිය වසරේ ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 10.3ටත් ඊට පෙර වසරේ ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 9.6ටත් වඩා අඩු වෙළෙඳ හිඟයක් වාර්තා වීමෙන් පමණි. වෙළෙඳ හිඟය ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 8ත් 8.5ත් අතර අගයකට ගෙන යා යුතුය. විදේශ මුදල් විදේශ මූල්‍ය තත්වයේ වෙනසක් කිරීමට හැකිවනු ඇත.

මේ වසරේදී මෙය කළ හැකි ද ?

මේ වසරේ පළමු කාර්තුවේදී වෙළෙඳ හිඟය ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 1.7ක් දක්වා අඩු අයුරින් මාර්තු මාසයේදී වෙළෙඳ හිඟය අඩු වූ අයුරින් ඉදිරියේදී වෙළෙඳ හිඟය ඉහළ අගයකින් අඩු වුවහොත් මේ වසර අවසන් වනවිට වෙළෙඳ හිඟය අඩුවනු ඇතැයි මිලාපොරොත්තුවක් තබා ගත හැකිය.

මාර්තු මාසයේ වෙළෙඳ ශේෂය
මේ වසරේ මාර්තු මාසයේදී වෙළෙඳ ශේෂයේ වැඩිපුර ඉතා ඉහළ මට්ටමක පැවැත්ම, වාර්තාගත පනයන ආදායමක් සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ආනයන වියදම් අඩුවීමත් නිසා පසුගිය වසරේ මාර්තු මාසය හා සැසඳීමේදී මේ වසරේ මාර්තු මාසයේදී වෙළෙඳ හිඟය රටේ 20කින් අඩුවේ.

ආනයන

රටයන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවත් ගෙන ඇති ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග නිසා ආනයන වියදම් අඩු විය. පරිභෝගික, අතරමැදි සහ ආයෝජන භාණ්ඩ අඩුවිය. අතරමැදි ආනයන අඩුවීමට ඉන්ධන වියදම් අඩුවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවිය.

අඩුකරගත

පළමු කාර්තුවේ වෙළෙඳ හිඟය ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 1.7ක් විය. එම ප්‍රවණතාව ඉදිරියටත් පැවැති නොවේ වෙළෙඳ හිඟය ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 7ක් දක්වා අඩු කරගැනීමට හැකිවනු ඇත. වෙළෙඳ හිඟය එම දක්වා අඩු නොවුවහොත් ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 8ක මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට හැකි වුවහොත් ගෙවුම් ශේෂයේ සැලකිය යුතු අතිරික්තයක් වාර්තා කළ හැකිය.

අවදානම් සාධක

කෙසේ නමුත් වෙළෙඳ ශේෂයට අහිතකර ලෙස බලපෑම් කළ හැකි කලින් සිට නොහැකි සාධක රැසක් තිබේ. පාතයන්තරයේ වත්මන් ඉන්ධන මිල ගණන් වැඩිවීම හැකිය. ඇමෙරිකාව ඉරානයට වෙළෙඳ සම්බන්ධ පැනවූවහොත් ඉන්ධන මිල ගණන් තවදුරටත් වැඩිවීම හැකිය. ඉන්ධන මිල ගණන් ඉහළ ගියහොත් එය වෙළෙඳ ශේෂයට අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකිය. වෙළෙඳ නොසන්සුන්තා රටේ වෙළෙඳ මට්ටම ගිණුම දරාණු කරවනු ඇත.

ප්‍රතිපත්ති

ආනයන පාලනය කිරීම සඳහා රත්තරං සහ මෝටර් රථ ආනයනය කිරීම මත ක්‍රියාත්මක කළ තීරණය ප්‍රතිපත්ති ඉදිරියටත් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. එමෙන්ම තීරණය ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් නොකළ යුතුය. ආනයන සීමා කිරීම සඳහා අයවැය සහ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති පරීක්ෂාකාර ලෙසත් විපරම් සහගත ලෙසත් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

අවසාන වශයෙන්

වසර ගණනාවක් තිස්සේ රටේ ආර්ථිකය හමුවේ ගිණුම ප්‍රබලතම දුර්වලතාව වනුයේ වැඩිවෙමින් තිබෙන වෙළෙඳ හිඟයයි. මහකාලීන වසරවලදී එම ප්‍රවණතාව වැඩි වෙමින් තිබේ. 2018 වසරේදී වෙළෙඳ හිඟය ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 9.6ක් වූ අතර පසුගිය වසරේදී ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 10.3ක් විය. එවැනි අති විශාල වෙළෙඳ හිඟයක් තිබීමෙන් ගෙවුම් ශේෂය දුර්වල වන අතර විදේශ විනිමය සංචිත පිරිහීමට ලක් කරයි.

මේ වසරේ පළමු කාර්තුවේදී වෙළෙඳ හිඟය අඩු වීම මහකාලීනව දක්නට ලැබුණු වෙළෙඳ හිඟය වැඩි වීමේ ප්‍රවණතාවට වඩා වෙනස් තත්වයකි. අපනයන ආදායම් වැඩි වුවහොත් ආනයන වියදම් ඊට වඩා වැඩි අගයකින් වැඩි වීම නිසා මහකාලීනව වෙළෙඳ හිඟය වැඩි විය. එහෙත් මේ වසරේ පළමු කාර්තුවේදී ආනයන වියදම් අඩුවී අපනයන ආදායම් වැඩිවිය. මේ තත්වය දිගටම පවත්වාගෙන යාමක් ආනයන වියදම් අඩු කරමින් අපනයන ආදායම් වැඩි කරමින් වෙළෙඳ හිඟය අඩු කිරීමටත් ඒ මගින් ගෙවුම් ශේෂයේ අතිරික්තය වැඩි කිරීමටත් හත හැකි සෑම ක්‍රියාමාර්ගයක්ම ගත යුතුය.

සන්නිවේදිත පුවත්පතේ පළවූ ලිපිය සිංහලට පරිවර්තනය කළේ හර්ෂණ තුෂාර සිල්වා